

Volja po pošti:
za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec " " " " 2-50
za Nemčijo odelotno " " 34—
za ostalo inozemstvo " " 40—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 28—
za en mesec " " " " 2-30
V spravi prejemam mesečno " " 2—
Sobotna izdaja:
za celo leto " " " " K 7—
za Nemčijo odelotno " " 9—
za ostalo inozemstvo " " 12—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat 25
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna petitvrsta po 60 v
Izhaja vsak dan izvenemš nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Vodstvo Slov. Ljudske Stranke

sklicujem k seji v torek, 18. septembra 1917 ob 10. uri dopoldne v deželni dvorcu v Ljubljani (dvorana v II. nadstropju).

Eventualno se bo seja nadaljevala tudi še drugi dan.

Dr. Ivan Šusteršič, t. č. načelnik.

Opomba: V petkovem oglasu se je glasilo pomotoma v petek, 18. septembra; pravičen je današnji oglas.

Moč ideje

»Kar se je resnično velikega in plemenitega izvršilo v zgodovini, so vse ustvarile ideje.« To globoko misel je zapisal dr. A. Ušeničnik v uvodu k knjigi: »Več luči«. Krasne besede! Ideje so, ki preustvarjajo svet — tudi v zgodovini — v politiki. Ideja, vržena v svet, pusti vedno sled za seboj in s svojo elementarno silo vpliva na potek zgodovine, na razvoj narodov in držav.

Ako postane ideja last ljudskih mas, je zastoj proti njej vsak odpor sile. Razgreta sopara v kotlu mora imeti ventil, sicer razžene še tako močne kovinske stene. S tako nevzdržno silo, zdrobe tudi ideje vsak odpor sile prej ali slej, ako so prezele ljudsko mišljenje. Ideja se da premagati samo z idejo, ne pa s silo. Tudi v napadni, zli ideji je ta moč: sila je ne ukroti, pač pa nasprotna ideja.

Lepo primero zato imamo v ustroju in zdravljenu človeškega telesa. Večino boleznih povzročajo bacili, pravijo zdravniki. Ti se vedno bolj in bolj razvijajo in povzročijo lahko smrt. Zunanja sila, zunanje zdravljenje, delovanje teh bacilov ne more uničiti, v telesu je treba vzgojiti in okrepiti nasprotne bacile, ki uničijo bacile boleznih, le na ta način se ohrani človeško življenje. Tako tudi proti ideji zunanja sila ne opravi ničesar; če hočeš v boj proti njej, moraš na bojišče z idejo, ki bo zmorna uničiti slabo.

Za take pojave imamo v zgodovini polno zgledov. Kdo je povzročitelj francoske revolucije? Ideje, s katerimi so prekvasili enciklopedisti francoski narod. Kdo je strl italijanske državnice dvanajstega stoletja in ustvaril italijansko državo? Ideja o narodni in državni edinstvi, s katero je prežet pastir v Abrucih, kakor patricij v Rimu. Kdo je osvobodil balkanske narode turskega jarma? Ideja o zlati svobodi, ki je prešinjala vse balkanske narode. Ta je kakor sopara vedno bruhala na dan, čim bolj je bila zatirana, tembolj je rasla njena sila in končno je strla robske okove. Poglejmo Irsko!

Katoliške in narodne ideje ni zlomila stoletna brutalna sila, vedno sili na dan, že svobodnejše diha, popoln dan svobode pa bo gotovo prišel tudi za njo. Poljska! »Jeszcze Polska nie zginęła...« Propadla je — toda ideal Poljske je ostal — in ta jo zopet dviga iz groba. Poglejmo še reformacijo in protireformacijo! Kje tiči notranji vzrok in uspeh reformacije? V idejah, ki jih je sejal že humanizem. In kdo je ustavil to pogubno povodenj? Ne zunanja sila, ampak poživljene ideje katoličanstva.

Zgledov zadosti —!

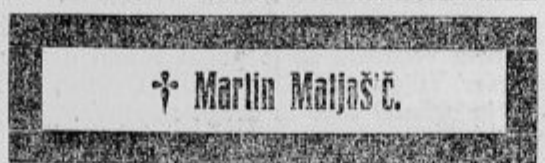
Pred našimi očmi se vrši podoben pojav — jugoslovanska ideja. Z naglico svojega razširjanja in popularnosti nas takorekoč prehiteva. Jugoslovanska ideja pronicuje med narod, srca se je oklepajo, tisoči jo hočejo uresničiti, z elementarno silo ideje gre svojo pot naprej, tu in tam morda še nejasna, brez določenih obrisov, toda toliko bolj idealna in privlačna!

Kdo se ji bo ustavljal, kdo ustavil? Nihče, ki pozna zgodovino in moč idej. Mi gremo naprej, to je njeno geslo, to je njena zmagava. Zmagava gotovo, če ne danes, jutri, morda čez desetletja; mlini zgodovine počasi meljejo; pa gotovo: Zdrava ideja, ki je postala last ljudstva, vedno praznuje svojo zmagavo.

To morajo upoštevati vsi politiki, naši ali nasprotni, če so se kaj naučili iz zgodovine.

Med našim narodom ga neresnega politika, ki bi se ustavljal jugoslovanski ideji. Morda niso vsi istih misli glede obsežnosti ciljev ali glede taktike — morda pravimo samo — vse pa preveča ista jugoslovanska ideja: Slovenec, Hrvat in Srb ne sme biti več tuj rob tuje narodnosti! Naloga naših politikov je dati tej ideji, temu gibanju zdravo, realno smer in postaviti dosegljive cilje, da ima narod pred seboj jasen ideal, ki ga je možno doseči.

In naši narodni nasprotniki? Zdi se, da si še ne upajo zreti resnici v oči in počejo priznati, da jugoslov. ideja prekašava vedno širše mase Jugoslovancev. Razumemo njihovo žalost in njihov odpor, če se postavimo na njih stališče; težko je, odreči se prijetnim sanjam, sijajnim načrtom, koristni in izkoriščajoči nadvladi in gospodstvu toda tudi njim v korist svetujemo: odprite oči in ne ustavljajte se temu, kar mora enkrat priti, kajti ideja zmaguje! M. S.

Martin Matjašič.

V četrtek, dne 6. t. m., je preminul eden najboljših sinov Belokrajine Martin

Matjašič iz Rosalnic, Rojen 5. julija 1859. bil je mož stare korenine, priden in vesten gospodar ter skrben krščanski oče. Kot tak je stal vedno neomajano v vrstah S. L. S., v kateri je neumorno deloval za napredek Belokrajine. 15 let je županoval svoji domači občini in je bil do svoje smrti nje prvi svetovalec. V letih 1908 do 1914 je bil deželni poslanec črnomalskega in novomeškega okraja. Kot poslanec je vestno vršil svoje poslanske dolžnosti neumorno zastopal koristi svojih volilcev. Vsled svojega odkritega in veselega značaja je bil med poslanci splošno priljubljen in spoštovan. Od 1. 1914. je bil načelnik cestnega odbora metliškega. Bil je nadalje član šolskega in zdravstvenega sveta metliškega. Z vso vnemo je deloval tudi na polju združništva. Do svoje smrti je bil predsednik lepo delujočega kmetijskega društva in odbornik obeh posojilnic v Metliki. Kot pravi belokranjski kmet globoko veren je bil dolgo vrsto let ključar cerkve Matere božje pri Treh farah, kjer je bil tudi v soboto, na praznik Matere božje pokopan. Kako visoko je bil pokojni Matjašič čislán, je pokazal njegov pogreb. Od blizu in daleč so prihiteli Belokranjci, da mu izkažejo zadnjo čast. Pet duhovnikov in okoličanski župani so ga spremljali na njegovi zadnji poti in metliški cerkveni pevci so mu pod vodstvom posl. Mihelčiča pred domačo hišo in na pokopališču zapeli v slovo. Ob grobu se je poslovil od pokojnika posl. K. Dermastia. Po njegovih besedah hočemo proslaviti spomin pokojnega Martina z delom za procvit in blagor Belokrajine, trdno se držec nauk sv. Cerkve. — Prizadeti družini naše najiskrenejše sozaljje, duši pokojnika večni mir in pokoj ter zaslužen plačilo pri Bogu.

Borbe za Sv. Gabrijel.

AVSTRISKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 7. septembra. Uradno: Napadi sovražnih letalcev na odprto mesto Trst postajajo vsakdanji dogodki. Boji na južnem delu Krasa se nadaljujejo. Sovražnik se zama trudi, da bi nam izrugal, kar smo zadnje dni priborili. Njegovi napadi, proti katerim smo večkrat nastopili s protinapadi, so se povsod popolnoma zrušili s težkimi izgubami zanj.

Za sv. Gabrijel se še vedno izredno ljuto bore. Nobena žrtve ni sovražniku prevelika; na severni strmini se je zrušilo več sovražnih napadov; težak napad smo odbili na zahodni strmini.

Od 19. avgusta smo ujeli ob Soči skupno 500 italijanskih častnikov in 18 tisoč mož. Glede na krvave žrtve Italijanov

enaista soška bitka čisto nič ne zaostaja za prejšnjimi bitkami.

Z ostalih bojnih črt in z bojišč nič važnega.

Dunaj, 8. septembra. Uradno:

Vrb Sv. Gabrijela je močno obstreljevan od topništva. Ponočni napad Italijanov je bil odbit. Pri Bezzecchi na južnem Tirolskem so se polastile naše čete z napadom nekega sovražnega opirališča. Ujeli smo nekaj Italijanov.

Dunaj, 9. septembra. Uradno:

Italijani obstreljujejo s težkimi topovi goro Sv. Gabrijela in druge odseke soške bojne črte. Naše topništvo je zadržavalo sovražno pehoto.

Italijansko uradno poročilo.

7. septembra. Severovzhodno od Gorice se sovražnik, ki je imel velike izgube, trdovratno upira našemu pritisku. Ujeli smo večer tri častnike in 200 mož. Na Krasi se srditim bojem zadnjih dni sledile akcije posameznih oddelkov in topniški oženi. Naši letalci so spravili sovražne baterije v panovskem in trnovskem gozdu v nered ter motili zveze v kraškem ozadju.

8. septembra. Severovzhodno od Gorice smo večer odločno pritiskali dalje in namerili naš živahen motilni oženj na sovražne črte in na prostor za njim. Na Krasi topovski boji. V dolini Concai zahodno od Gardskega jezera, smo odbili dva sovražna napada na dve naši prednji straži. V sedanjih ofenzivi smo ujeli do zdaj 30.671 vojakov, med njimi 858 častnikov. Zdjaj se pregledujejo in zbirajo velikanske sovražniiku odvzete množine orožja in blaga.

9. septembra. Severovzhodno Gorice se nadaljuje brez presledka topniški boj. Na ostali bojni črti delovanje topništva in patrolj.

Enaista soška bitka.

Dunaj, 7. septembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Boj za posest gore Sv. Gabrijela se nadaljuje z nezmanjšano srditostjo. Ta bojni prostor se nahaja neprenehoma pod težkim ognjem topov in minometov; pogosto se poslužuje sovražnik tudi plinovitih granat. Desetkrat so večer Italijani napadli goro Sv. Gabrijela s severne strani; enkrat so poskusili tudi z juga. Vselej so bili od naših hrabrih braniteljev v bližinskem boju zavrnjeni z velikimi izgubami. Vkljub temu je vodil Cadorna na vseh treh frontah gore vedno nove mase za naskok, ki so imele že v našem uničujočem ognju ogromne izgube. Vkljub vsem sovražnim naporom smo vse predvečerašnjim pridobljene pozicije trdno obdržali v naših rokah.

Tudi pri Sv. Katarini smo odbili močan sovražni napad. V Panovskem gozdu so se razvili boji z ročnimi granatami. Sicer je bil na soški fronti le topniški oženj, ki je bil

LISTEK.

Zračni napadi na Trst.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Ob Adrijji, septembra 1917.

Naslonil sem se na okno opazovališča ob obali. Pod menoj se je izza oljk in lovra svetlikalo žareče morje. V čistem jutranjem zraku je kakor v reliefu ležala od lagun razjedena furlanska obal. Od Gradeža, kjer so se belile vile in hoteli srečnih dni, preko Ogleja, ki opazuje po preteku stoletij izza vpadu Hunov zopet strašno razjedanje pred svojim pragom, je polzel pogled do Zdobe tega izbornega skrivališča nešteti italijanskih baterij. Kot ogromna stegnena roka se izliva tu Soča v morje in med posameznimi, krivoljastimi prsti skuplje ždi v grmičevju strašna smrt, vklejena v topove, vsak trenutek pripravljena pokriti naše postojanke na Grmadi z ognjeno grozo. V svojem pravičnem miru pa objema morje ta kos zemlje, ne meneč se za tragedijo, ki se že tretje leto odigrava ob njem in radi njega in ki zahteva na tisoče cvetočih življenj. O morje!

Iznad Gradeža je vzletelo sedem laških letal.

»Sovražni letalci se bližajo!« se je glasilo kratko poročilo, ki ga je odnesla žica v istem hipu dalje do zadnjega rtiča Istre. Vsa obal je strepetala od tajnega življenja telefonskih mrež, ki preprezajo kot srčna kri mrtvo kraško telo. Obrambni topovi so pripravljene zastrneli v jasnomodro nebo in iztegnili kot umazane kače svoje sika-joče vratove iz razritih kraških lukenj in rjavozelenih tal istrskih gričev.

Zmirom višje so se vpenjala letala v premi smeri proti Trstu. Z daljnogledom sem sledil naglemu in gibčnemu kretanju vitkih ptičjih teles. V solčnih žarkih se je zaiskril zdajpazdaj aluminiasti oklep kot živo srebro. Brnenje je napolnilo ozračje kot brnenje velikih muh, ki se zaletavajo v šipo zaprtega okna.

Ze so priplula sovražna letala nad Trst, kjer jih je sprejel oženj naših obrambnih topov. Venec meglic, ki so kot svetloplavkaste kepe obisele na nebu, je obdajal zračno brodogje, ki je mirno in sigurno plavalo nad tržaškim mestom.

Toda že so se približevala v velikih krogih naša pomorska letala. Vedno oža

je bila razdalja med nasprotnima skupinama, ki sta hoteli druga na drugo planiti in uničiti. A laška letala so se izognila boju, švignila so v visočino, da sem jih komaj razločil, se strnila v celoto in se spustila proti Gradežu, zasledovana od naših letalcev, dokler niso prišla v varno okrilje monitorjev in topov.

Ležal sem oblečen na slamnatem ležišču v težkem snu, ko me je poročnik okoli polnoči nemudoma zbudil.

»Sovražni letalci so zopet nad Trstom!«

Skozi lino je sijala mesečina. Vstal sem in pomolel glavo iz naše »sobe«. Bila je opojna mesečna noč. Mesec je stal visoko na nebu in njegovi navpični, svetli žarki so kakor nalašč vabili letalce. Morje je drgetalo v lahmem vetru in njegovi srebrnozeleni valovi so šumeli večno živo pesem.

Nad Trstom se je križalo pet naših zornometov in iskalo laška letala, ki so vtonila v mesečini, ki je posrkala vse umetno svetlobne plamene. Oženj šrapnelov se je bliskal nad lepim mestom, kot da bi zagorelo tisoč lampijončkov, tisoč živih očesc. Zlovestno brnenje je polnilo ozračje in navdajalo z nevidno grozo mirne ljudi.

Zaslišala se je detonacija. Plamen je švignil iz skedenjskih hiš, nato zopet dru-

gi nad miljskimi griči in tretji in četrti. Zarometi so iskrali, križali se, se zlili v eno točko, nato se zopet razpršili, da se zopet združijo v točko, okoli katere vzplamtevalo lampijončki in oliskajo očesca.

Kmalu sem začul brnenje nad seboj. Laška letala so se vracala. Izpred Gradeža sta šinila dva žarometja iz bojnih ladij na Grmado kot dva ostrta, svetla noža. Izza Devina so vstajali plameni, bliskavica topov je drgetala nad Krasom. Stene naše kaverne so zabobnale, zazibalo se je skalo-lovje od silnih udarcev težkih granat, z lesom obite stene so zajecale. Nad vsem tem pa mesečina opojne septemberske noči, ko je šumelo morje svojo večno pesem o življenju.

† Poročnik Vinko Tavčar.

Pred 13. leti smo prišli skupaj v prvi šoli v Kranju. Ze takrat si mogel opaziti na obrazu našega Vinkota neko resnost in potete razmišljujočega človeka, ki se za vsakdanje otročarje ne briga. In to je ohranil poročnik Tavčar do zadnjega dne svojega zemskega bivanja.

V resnega, vestnega in skrbnega človeka se je Vinko razvijal od leta do leta. Ko smo prestopili vrata prve šole in prišli v drugo, tretjo in četrto šolo, smo vsi — razen njega — večalimanj postajali brez-

namerjen v prvi vrsti na prostor v ozadju. Na severnem delu Kraške planote le slaboten artiljerijski ogenj. Pozicije na Grmadi, katere je sovražnik včeraj izgubil, so trajno pod težkim topniškim ognjem.

Nadepolnim poizkusom pri Flondarju in Sv. Ivanu, ki so se večinoma udušili že v našem ognju, je sledil proti večeru ljut napad na celi fronti od Sela tja do morja. V srditem bližinskem boju so bile ob desetih zvečer vse sovražne napadalne kolone odbite. Kjer se je bil sovražnik v naših jarkih vgnezdil, vrgli smo ga s protisunkom zopet ven. Pri tem smo ujeli 5 častnikov in 700 mož.

Pri zadnjih bojih v tem ozemlju smo ujeli štiri polkovne poveljnike, razen tega tudi generalštabnega oficirja brigade Cataizaro, sorodnika generala Cadorne. Skupno smo ujeli v enajsti soški bitki 500 častnikov in 18.500 mož.

Italijanski letalci so napadli odprto mesto Trst zopet včeraj opoldne in ponovno danes zjutraj ob treh.

Boj na Krasu pridobiva obliko premikalne vojske.

Dunaj, 7. septembra. Iz vojnega tiskovnega stana: Boji na južnem krilu kraškega bojišča pridobivajo vedno bolj značaj premikalne vojske. Kljub najbesnejšim protukrepom sovražnika smo naše nastope izpeljali popolnoma po načrtu. Prostor, ki smo ga nameravali vzeti, smo povsod vzeli. Med Selom in Medjo vasjo smo prvo italijansko obrambno črto skoraj povsod vzeli; sovražnik se je sproti zahodu umaknil. Zaman je poizkušal s protinapadi pridobiti izgubljeno ozemlje nazaj in postojanke v tistem stanju, kakršnega je ustvarila 10. soška bitka. Italijani tudi včeraj s svojimi najsilovitejšimi nastopi, ki so trajali do 10. ure ponoči, niso ničesar dosegli. Pred vsem so napadli črto Flondar-Sv. Ivan, kjer so jim naši vse iztrgali, kar so v 11. soški bitki napredovali. Italijani poročajo tako, kakor da bijemo mi veliko napadalno bitko in da uspešno odbijajo naše napade. Temu pa ni tako. Mi smo le napadli, da smo postojanke zboljšali, kar se je popolnoma izvedlo. Dalje se je posrečilo vreči sovražnika na nekaterih točkah do 2 km nazaj.

Boj za goro sv. Gabrijela.

Dunaj, 9. septembra. (K. u.) Naše hrabre čete so v četrtek krvavo odbile napad na goro sv. Gabrijela; od takrat prostor, za katerega se bije vroč boj, neprestano obstreljujejo s težkimi topovi in metalci min. V petek opoldne so zelo besno streljali. Naš dobro merjeni uničevalni ogenj je trajno zadrževal sovražne ojačbe, ki so se vedno bližale, a ta dan se ni mogel razviti napad. Ponoči šele je napadel sovražnik z močnimi silami severni del naše postojanke pri gori, a smo ga z velikimi izgubami zanj odbili. Tudi v soboto so s težkimi topovi zmerno obstreljevali goro sv. Gabrijela; a boji pehote se niso razvili. Izlaska smo odbili mali presenetljivi napad proti našim postojankam pri Kalu.

Italijani le nekaj kilometrov pridobili.

Amsterdam, 6. septembra. (K. u.) »Nieuws van den Dag« pišejo: Italijani ne morejo odločilno zmagati. Kjer je šlo za to, da se premagata tako strašen odpor, kakor pri Soči, ni še nobena stranka dosegla več, kakor nekaj kilometrov.

Revolucijski središči v Milanu in v Rimu.

Bern. »Bernier Tagblatt« poroča iz Lugana, da so Italijani na deželi in v mestu zelo pobiti. Socialisti povsod pripravljajo revolucijo; središči revolucijskega pokreta sta v Rimu in v Milanu. Socialisti so na tajnem posvetu sklenili, naj izbruhne revolucija v oktobru. Uvede na se stavka in-

dustrijskih in prometnih delavcev in splošna stavka pri časopisju.

Povračilo za Trst — napad na Benetke.

Dunaj, 7. septembra. Uradno: V povračilo ponovnih napadov sovražnih letalcev na odprto mesto Trst so vrgla naša pomorska letala ponoči od 6. na 7. september veliko bomb s prav dobrim uspehom na arzenal in na vojaško naprave trdnjave Benetke. Velikokrat so bombe zadele, kar se je nedvomljivo dokazalo. Kljub besnemu obrambnemu ognju so se vrnila vsa letala v dobrem stanju. Poveljstvo mornarice.

Umikanje Rusov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. septembra. Uradno: Na vzhodni fronti nobenih posebnih dogodkov.

Dunaj, 9. septembra. Uradno: Na bojni črti generalnega polkovnika nadvojvode Jožeta mestoma topovski ogenj.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Rusi so se v severovzhodni smeri od Dvine umikali dalje. Naša konjenica se je uspešno borila s ovražnimi zadnjimi oddelki jugozahodno od Mitave in pri Neu Naipen (70 km vzhodno od Rige).

Med jezerom Lobe in Friderikovem je Rus, ko se je umikal, zažgal kraje.

Plen v Ustju Dvinskem znaša poleg velike množine streliva 40 topov, 22 jih je nad 12 cm širokih.

Do Črnega morja sicer nobenih večjih bojev.

Berlin, 8. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Med vzhodnim jezerom in Dvino je bila naša konjenica zahodno od Wendena pri Bendingu, Navi in Novem Heydnu v bojnem stiku s sovražnikom, ki se pridno zakopuje. Prednje ruske oddelke smo na več točkah v boju potisnili nazaj. Ob Dvini je izpraznil sovražnik svoje postojanke do zahodno od Kokenhussa.

Na bojišču Rige smo zaplenili 316 topov.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožeta.

Med Prutom in Moldavo kakor tudi ob cestah Gyimes in Oitos živahni boji.

Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Med Vzhodnim morjem in Dvino so naše prednje čete na več mestih vtisnile ruske varstvene straže proti novim postojankam, ki jih Rusi grade.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožeta.

Južno od Pruta so živahnejše streljali; prasko na predpolju. V Ojtoški dolini so močnejše streljali s topovi.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:

Z vzhoda se ni dozda nič važnega poročalo.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Zemljevid k nemški zmagi pri Rigi.

Rusko uradno poročilo.

7. septembra. Sovražnik je od 29. avgusta do 5. septembra v zalivu Rige zelo živahno nastopal. Sovražni podmorski čolni so se prepeljali 3. t. m. v zaliv. Ponoči so obstreljevali tri točke na obali med Rigo in Pernom. Nemški podmorski čoln je napadel popoldne transportni parnik »Lenol«; transportni parnik je prisilil čoln, da je moral pobegniti. Naše jadrnice, topničarke in torpedovke so ostale v Ustu Dvinskemu do zadnjega trenutka, nato so se odpeljale in vzele vse pripomočke s seboj. Naše pomorske sile štitiyo zaliv in so pripravljene na boj s sovražnikom.

Zahodno bojišče. V smeri Rige pri Segewaldu boji naših prednjih oddelkov s sovražnimi prednjimi oddelki konjice.

Cesar Viljem na bojišču pri Rigi.

Berlin, 8. septembra. (K. u.) Cesar Viljem je obiskal včeraj bojišče pri Rigi; posebno si je ogledal prehod pri Uexküllu.

Nemški cesar v Rigi.

Berlin, 8. septembra. (K. u.) Veliki glavni stan: Cesar Viljem je govoril 6. septembra vojakom v Rigi. Riga je svobodna. Ko je to poročilo prodrlo v vse doline Nemčije, se je dvignil v domovini v najskrajnejše strelske jarke v sovražnih deželah v vseh krajih vihar radosti in navdušenja. Nemška armada je sovražnika presenetila. Uničevalno ga je udarila, da je izgubil svoje mostišče. Liki jeklo trdno voljo do zmage smo iznova dokazali. Ubrniti si bomo znali kožo, naj traja še tako dolgo, a taki udarci, kakor bitka pri Rigi zvišajo nado, da bo kmalu konec. Naj pride, kar hoče, naj traja kolikor časa še; sveže na sovražnika veselega srca in z železno voljo premagati vse sovražnike Nemčije.

Cesar Viljem v Ustu Dvinskem.

Berlin, 9. septembra. (K. u.) Wolff: Ob lepem vremenu se je peljal včeraj nemški cesar Viljem čez Rigo v Ust Dvinsk, kjer si je ogledal čete in druge naprave.

Odbiti napadi ruskih patrolj.

Dunaj, 9. septembra. Vojni tiskovni stan: Pri Groeski in pri Očni so naše postojanke precej močno obstreljevali. Sicer

na ostalih delih naše bojne črte običajni motilni ogenj. Podjetja posameznih ruskih patrolj so se izjalovila na pozornosti naših čet. Sovražni letalci zelo živahno delujejo. V mnogih zračnih borbah so letalci zmagali.

12. armada črtana iz ruske vojske.

»Daily Mail« poroča iz Petrograda: Pred Nemci pobeglo 12. armado razpuste in jo radi strahopetnosti pred sovražnikom črtajo iz imenika celokupne vojske. Čete 12. armade uvrste v nove skupine.

Nemci pri Rigi ruske topove prisilili, da so morali utihniti.

Kodanj. Vladni komisar pri severni armadi Woitinski je poročal, da so ruske čete kljub velikim izgubam dobre volje. Umaknile so se zgolj za to, ker so Nemci prisilili ruske topove, da so utihnili. Zasedli nameravajo novo črto, ki se bo raztezala od Friderikov do neke točke zaliva Rige med Rigo in Wendenom.

Rotterdam. »Daily Mail« poročajo o položaju pri Rigi. Rusi zelo čutijo premoč sovražnih topov. Veliko čet se hrabro bije, a druge so utrujene in preplašene.

Plen pri Rigi.

Berlin, 8. septembra. (K. u.) Wolff: Plen pri Rigi se vedno bolj množi. V obmejnih gozdih in močvirjih tiče še ruske čete, ki so odrezane. Sicer je število ujetnikov primeroma nizko, a to so dosegli Rusi le, ker so vse pustili in ker so premagane armade popolnoma razpadle. Na cestah, posebno na veliki cesti Riga-Wenden, je vse polno voz, oklopnih avtomobilov, mrtvih konj, orožja itd. V gozdih je še vse polno blaga. Topov je zaplenjenih več, kakor se je prvotno mislilo.

Padec Rige in ententno časopisje.

Stockholm, 6. septembra. (K. u.) Pariškega časopisja se je vsled padca Rige polastilo veliko razburjenje. General Berthaut je mnenja, da je sedaj omogočeno nemško prodiranje proti Petrogradu. »Echo de Paris« pa vidi v tem že pričetno izrinjenje Rusije iz Evrope in pravi: Sedaj se moramo še krepkeje okleniti Amerike in Azije, Angleško časopisje kaže hladnokrvnost in pravi, da je padec Rige le majhna pome-

skrbno razposajeni in čast razreda ob sklepu šolskih semestrov je moral reševati Vinko. On se je držal edini.

Prišli so pa tudi čedni, ko se je od vsakega dijaka tudi v verskem vprašanju zahteval jasen odgovor. Samo dvoje, in ne več, je bilo tedaj mogoče: naš — ali pa — ne naš. — In naš Vinko je korakal z nami, saj ga je spremljala, kot se je izrazil sam, molitev dobre mamice. Potožil pa je večkrat žalosten, kako ga boli in mu je žal, da ne zna krepko zavrniti in odbiti zbadanj, ki so letela nanj vsled njegovega verskega prepričanja, od strani »učenege« gospoda, ki je prihajal večkrat h kosilu dobrega gospodarja in gospodinje. — To ga je bolelo, kajti naš Vinko je vsakemu svojemu gibu, vsaki svoji misli in postopanju hotel znati dati odgovor in je utemeljiti.

Danes bi mu svetoval: daj prijaznemu gospodu Nilkes-a ali Wetzl-a ali kaj podobnega v roke!

Ko se je snovala dijaška Marijina kongregacija, ni Vinko gledal samo od daleč, ampak prišel takoj in bil potem celo njen načelnik.

Zayedal se je Vinko že kot šestošolec, kolikovega pomena za napredovanje ljudstva je, poleg dobre duhovščine, katoliško misleča svetna inteligenca, ki se rekrutira iz dijaških vrst. Prezvel je vodstvo dijaške katoliške organizacije ter je — človek bi dejal — s preveliko skrbjo »tuhtal«, kaj bi

referiral on sam ali kdo drugi na tem ali onem sestanku, da bi ne bilo delo brezplodno, da bi se zaneslo zanimanje za študij naših in človeškega rodu razmer sploh. V knjižnici pa se je kot knjižničar najbolj pomudil v socialnem oddelku in je želel, da bi se vsi zanimali za pereča socialna vprašanja. Sam je prednjačil ne samo z besedo, ampak tudi z dejanji. Predaval je doma v organizaciji, predaval v šoli in nastopil je s predavanji tudi v društvu v svojem rojstnem kraju. — Njegovi govori niso bili dolgi, a bili so toliko bolj znak mislečega človeka. To nam potrjuje tudi poročilo, ki je beremo o referatu, ki ga je imel naš Vinko na abiturientskem sestanku v Kamniku dne 28. julija l. 1912. Mesto se glasi: »Predsednik poda besedo prvemu referentu tov. Vinko Tavčarju, kateri referira o temi: »Katoliško narodno dijaštvo in njegov poklic.« V temeljito sestavljenem referatu je naslikal tov. predavatelj naloge in polje, kjer čaka delo našega dijaštva. (»Zora« 1912/13, str. 19.) — Ako omenim še to, da so se ravno Vinkotovi sošolci z njim vred kot abiturientje poslovili od mesta gimnazijskih študij tako lepo in dostojno kot še nobeni nikoli poprej — in sicer ravno na njegovo inicijativo in po prizadevanju — danes tudi že rajnega Joškota Jereba, bo zadostovalo. Priredili so igro: »Kovačev študent«, ki je naklonila »Slovenski Straži« par sto kronic.

Vinko je odšel na Dunaj. — Odločil se je študirati modroslovje in želel je postati učitelj. Še par dni pred smrtjo piše kot proviantni častnik svoji zaročenki pismo, kjer se čudi, kako je vendar mogoče, da bi si oni, ki aspirira na profesuro, razumel na živinozdravništvo in kako naj bi imel strokovne znanosti o vozeh itd., kar se sedaj zahteva od njega in to, ker je slučajno komendant čez nekaj voz in konj.

Želel se je izpopolniti usavršiti in postati kdaj narodovega cvetja — mladine — vzgojitelj. »Mladina je najdražji problem narodov. Njo ohraniti zvesto veri in narodu, se pravi za enkrat še ne pretrgati razvojne niti, ki vodi do sreče in blagostanja.« Pravi on sam v uvodniku 20. letnika »Zore«.

Kako neizrečeno je ljubil svoj narod, to sem mogel spoznati iz dvodnevnega pogovora, ko sva se vozila iz Ljubljane do Prage. Kako rad ima svojo mamo in kako želi tudi gmotno jo podpirati, to sem vedel že prej. Da si pa Vinko že v mislih ustvarja tudi srečno domačo ognjišče, ko se enkrat pribije do kruha, to pa mi je zaupal, ko sva v dolgih avgustovih večerih šetala ob Vltavi in gledala »svet«. — To je bil amor benevolentiae.

Kdor bi trdil, da je bil Vinko sanjač, si se motil. Želel je resnega študija, resne ljubezni in nesebičnega dela v prid svojim in svojemu narodu. Ni zastoni zapisal v

uvodniku, ko je prevzel uredništvo »Zore«: »Zato je umljivo prizadevanje izkušenih, enkrat tudi mladih mož, dati mladosti plod svojih izkušenj; krepko voljo, jasen razum, socialno srce. Imejmo tudi odprte oči, glejmo, opazujmo, odprimo dušo, da se vzbude nove moči, ki še bdijo. Zato nazaj! ujemimo žarke »Zore« na naša leta študija, pijmo iz žarkov ne samo navdušenja, enkrat hočem delati z Bogom za narod, ampak tembolj navdušenje za vstrajnost... zbirati zaklade in jih v organizatoričnem delu sedaj in pozneje ljudstvu vrniti kot dar ljubezni in hvaležnosti. Katoliška ideja je, ki še spaja v osnovju našo organizacijo; ona je, ki nas navdušuje in krepki. Njej posvetiti se, smo sklenili, njej služiti pozneje z idealno-resno izkušnostjo.«

In kdaj bi se čudil, da je tak fant nekam pobit in brez dvoma nerad, zapisal na zadnji strani, zadnje številke, — a tudi zadnjega letnika »Zore« — (vsaj do sedaj) besede: »Odložiti moram uredništvo, ker moram za eno leto prekiniti študij.« — Ne samo s težkim srcem, ampak tudi s solznim očesom bi bil pisal te besede, ko bi bil le slutil, da bo Tvoje enoletno prostovoljstvo — dragi Vinko, — trajalo, trajalo ne eno samo leto, ampak tri, tri dolga leta v strašni svetovni vojski. Počlo bi Ti bilo ob tej priči srce, ko bi bil vedel takrat Ti to, kar vemo danes mi, ko vemo, da je Tvoj študij končan in — da Tebe nazaj več ne bo.

na. Listi so mnenja, da bi bil pohod proti Petrogradu za Nemce jako nevaren.

Lloyd George o polomu Rusije.

London, 7. septembra. »Reuter: Ministrski predsednik Lloyd George je v Birkenheadu govoril: Brez pomena bi bilo, če bi se prerekli, da povzročajo poročila iz Rusije pobitost. Vedno sem sodil, da če pride do revolucije, se bo vojska podaljšala. Pričakoval sem hitre obnovitve, a moramo potrpeti. Ruski poveljniki so zelo sposobni, domoljubni možje, zelo lojalni nasproti zaveznikom. Prav dobro vem, zakaj da gre; če bi se Rusija pod vodstvom revolucijske vlade premagala. Rusko zemljo bi ravno tako poteptali kakor Belgijo. Nemci razglašajo že Rigo za nemško mesto, dasi so jo šele pred nekaj urami zasedli. Prepričan sem, ruski voditelji znajo, da je ogroženo demokratsko vladanje v Rusiji in drugod. Ni bil mal del slave francoske revolucije, a so njeni sinovi, slabo opremljeni, pa bolj izstradani in raztrgani vrgli sovražne voje. Rusi prav dobro vejo, da če vzame cesarjeva armada Petrograd, ni prišla za to, da ustanovi svobodoljubno vlado. Zakaj ni Nemčija pred meseci vkorakala? Dejansko je to storila, a ne z armadami, marveč z vzkroki, da je sejala nezaupljivost, sumničenje in sovraštvo. Če vkoraka v Rusijo Nemčija s topovi, dela tako, ker ve, da so se sicer vsi načini izjalovili. Izjalovili so se vsi poskusi Nemčije, češ da je vojska posledica angleških spletk. Vojska se je začela na vzhodu, ne na zahodu. Rusija je bila potegnjena v njo, ker se je zavezala za Srbijo, Francija, ker jo je vezala pogodba, Belgija, ker je ležala na poti, ki vodi naravnost v Francijo in Anglijo, ker je dala svojo besedo, da bo Belgijo ščitila. Dejstvo je tudi, da se je stroj v Rusiji zrušil. Kerenskij in njegovi tovariši se nahajajo pred strašno nalogo, da popravijo, kar so zagrešila stoletja in to pod ognjem nemških topov. Kar bo v naši moči, bomo pomagali.

Položaj v Rumuniji.

»Neue Züricher Ztg.« poroča iz Jaša: Bitke zadnjih tednov so prinesle Rumunom velikanske izgube. Izkazi o izgubah se ne objavljajo več. Bivša ministra Carp in Marghiloman sta odpotovala v Berlin, da se pritožita proti trdemu načinu zlitnega izvoza.

Pol leta ruske revolucije.

Petrograd, 8. septembra. O priliki poljetnice ruske revolucije je priredil delavski in vojaški svet okoli 40 velikih zborovanj po celi Rusiji, da si ustvari vir dohodkov. Maksimalisti so pred kratkem naznanili, da nastopijo z orožjem proti provizorični vladi in so v ta namen pričeli z energično propagando med delavci in vojniki. Petrogradski vojaški guverner je izdal oklic, v katerem poziva prebivalstvo in vojske, naj ohranijo mir in da bo vsak poskus, motiti red, zadušil z orožjem.

Diktatura Kerenskega.

»Rečje« javlja, da so zaprli velikega kneza Mihaela in Pavla na zapoved Kerenskega brez vednosti ostalih ministrov. Pravijo, da so zaprli tudi velikega kneza Dimitrija in Pavloviča. Generala Gurka bodo odvedli v Tornejo, ker so ga iz Rusije izgnali.

Za župana v Kronstadtu

je izvoljen navaden vojak. Neki mornar je postal državni tajnik v Kronstadtu.

In kdo bi se čudil, da se takemu fantu mnogo in mnogokrat, ko je pisal od vojakov ali svoji mamici ali svoji Marici ali svojim znanecem, ušle izpod peresa sledeče ali vsaj zelo podobne besede: »Zopet sem stari idealist, ki misli: moralo je to biti; ki pozabi takoj na vse to in le premissuje, kako lepo bi bilo sedaj doma ali na Dunaju pri knjigah. V duhu obdelujem kak tema. Žive, resnične misli so mi podlaga; duševno delo raste, raste in kmalu je načrt stavbe tu.«

Teh par stavkov Ti pišem, Vinko, v spomin, kajti zaslužil si, čeprav si odšel mlad, da, ravno zato, ker si odšel mlad, si zaslužil hvaležen spomin z naše strani. Pišem ob triletnici Tvojega odhoda k vojakom, pišem pa — žalibog — tudi že po Tvojem odhodu od vojaštva k Vsemogočnemu.

Žal nam je, da se ni ureničilo, kar si želel sam, ko si pisal: »in začeni zopet vstajati lepi upi, ki me napolnijo s svežo močjo in veseljem do dela in življenja.«

Upal si, mi vsi smo upali, da bodo prišli dnevi, ko boš doslužil enoletno prostovoljstvo ter se vesel in delaželjen vrneš nazaj med nas, toda niti 24 ur pred svojo smrtjo si pisal takorekoč odločno besedo svoji Marici in s tem nam vsem, da naj Te ne pričakujemo več. Pisal si: »Tvoje veselje se naenkrat mora izpremeniti v žalost. Tolaži se, Bog zna, zakaj je to dobro — da zopet navadem stare besede. Morda nama ni usojeno, da bi tako uživala srečo in veselje svidenja, da pa bova drugače deležna veselja. Načrtov ne delati, je mogoče, da se vidiva, ko ne bova najmanj slutila. — Jutri bo zopet hud dan. Naj bo, da

Ustanovitev sibske ljudovlade.

Rotterdam, 7. septembra. Reuter poroča, da so razglasile sibske gubernije svojo neodvisnost in sklenile v Tomsku, se ustanovi federativna republika s sibirsko durno in s sibirskim ministrstvom.

Oblegovalno stanje v Petrogradu.

Stockholm, 9. septembra (K. u.) »Aftonbladet« poroča iz Haparande: V Petrogradu so razglasili vsled padca Rige oblegovalno stanje.

Kako je prišlo do svetovne vojske?

Z Dunaja poročajo, da je našla naša vojna uprava v Srbiji v samostanu Ljubovština pri Trsteniku skrit del arhiva zunanjega ministrstva. Ti akti niso iz časa svetovne vojske, ker so bili ti najbrž odrešeni pri umikanju srbske vojske, vendar so pa zanimivi z ozirom na dogodke pred svetovno vojsko od leta 1908 do 1913.

Rusija leta 1909. še ni bila pripravljena.

Rezervat srbskega poslanika v Petrogradu 27. januarja 1909. Srbski poslanik poroča, da se je pogovarjal s prejšnjim vojnim agentom v Petrogradu generalom Taube, ki mu je izjavil, da Rusija še ni pripravljena za vojsko, ker je oslabljena vsled pretekle vojske in notranjih sporov. Srbija mora čakati boljših časov.

Bombe za Črnogoro.

Srbski poslanik Jovanović na Cetinju zahteva v imenu črnogorske vlade dne 3. februarja 1909, da naj pošlje srbska vlada večjo množino eksplozivnih snovi v Črnogoro. Ker pa vlada skoro gotovo nima teh eksplozivnih snovi, naj jih pošlje »Narodna Obrana«, ali ne službenim putem.

Angleško oboroževanje l. 1911.

Srbski poslanik v Londonu Krujić poroča 19. oktobra 1911, da je bila Anglija tekom celega časa dogovorov pripravljena podpreti Francijo z oboroženno močjo. Nazacijo vojne mornarice in da se more izkrcati in napravili potrebne priprave za mobilizacijo vojne množine in da se more izkrcati 40.000 angleških vojakov v Franciji, in sicer v luci Boulogne. Tam so zopet ukrenili vse potrebno, da se te čete odposljejo proti Amiensu.

Oboroževanje Belgije.

Poslanik v Parizu Vesnić poroča Pašiću, da je Belgija pripravljena vpeljati splošno vojno dolžnost, in sicer ne iz lastne volje, ampak na zahtevo angleške vlade.

Srbija zahteva Drač.

27. oktobra in 27. novembra 1912 je bil obvešččen srbski poslanik v Londonu Spalajković, naj izjavi Sir Edvardu Greyu, da zahteva Srbija Drač, a ne Sindjin, ker je Drač srbska luka. Samo tako se more Srbija emancipirati od Avstrije. Srbija je še mlada država in še dalj časa misli graditi vojne mornarice, torej rabi luko samo zaradi trgovine.

Arnavti — za Srbijo.

Srbski ministrski predsednik Pašić zahteva od srbskega vojnega poveljstva v Skoplju, naj dela na to, da pošljejo Arnavti iz Peći, Djakova, Prizrena in Dibre brzoglav na tuje poslanike, v kateri naj izjavijo, da hočejo ostati pod Srbijo.

400.000 pušk za Srbijo.

26. oktobra 1913 je bilo zapovedano srbskemu poslaniku v Parizu, naj zahteva

nes še ne vem, da pa bo, to smo zvedeli. Ko prejmeš to pismo, bo že konec in čakala boš komaj prve dopisnice, ki Ti pove, kaj je z menoj. — Upaj na dobro! Tvoja molitev, ki me gotovo spremlja tudi danes in jutri, me bo varovala nesreče. — Pravzaprav bi Ti ne smel tega pisati, pa zakaj se resnice bati. Boljše je, preje se živjeti, kot pa pozneje trpeti.

Kakor duhovnik boldnika, tako si Ti, dragi Vinko, s temi besedami pripravil sebe in nas na Tvojo smrt. Te Tvoje besede so nam porok, da Te bela žena ni zalotila nepripravljenega. Govoriš sicer o upanju, da se izogneš nesreči, a vidi se pa, da Ti je bila vest mirna in iz celega pisma diha oporoka fanta, ki je pripravljen zamenjati zemsko z nebeskim.

Cez par dni pa je dospelo črnoobrobjeno pisemce: Dne 3. junija je sovražnik močno obstreljeval prostor, kjer je bila stotinja (kateri je poveljeval naš poročnik Vinko) ... V večernih urah pa je ena granata priletela tja, kjer je sedel gospod poročnik (namreč Tavčar) in dva druga gospoda in drobec granate je zadel g. poročnika v olavo. In g. poročnik je takoj — brez bolečin in ne da bi še kaj govoril — podlegel. Pokopan je na pokopališču št. 4 v Berjah.

To pisemce in 3 medalje (ena bronasta, Signum laudis in Karlov križ z meči) so prišli, Tebe pa ni bilo in Te ni bilo. — Zastonj Te čakamo. Prišla so znamenja svetnega odklivanja, minljive časti, na katero se pa Ti nisi nikdar navezaval in — prav si imel!

Počivaj mirno in uživaj zaslužno plačilo od Bogu!

od francoskega vojnega ministra dovoljenje, da naj dobavijo Srbiji 400.000 pušk, pa naj bo pod kakršnokoli ceno. 26. oktobra 1913 se zapoveduje tudi srbskemu poslaniku v Petrogradu, da z ozirom na ta namen vpraša pri ruski vladi.

Srbski poslanik v Petrogradu Spalajković poroča, da je Sazonov izjavil, da se kmalu sklene formalna zveza med oblastmi entente. V ta namen se bodo oblasti zelo trdo obvezale (15. aprila 1914).

Poljska.

Grof Czernin v Berlinu.

Naš vnani minister je prispel v Berlin. Graf Czernin je razpravljal z nemškim državnim kanclerjem o uredbi poljske države. Doseglo se je baje popolno sporazumljenje. Pričakovati je torej že v prihodnjih dneh važne izjave obeh zveznih monarhij o vprašanju poljske ustave.

Avstrijski in nemški cesar o ustavi Poljske.

Berlin, 8. septembra. (K. u.) »Vos. Ztg.« napoveduje, da podasta oba cesarja izjavo o doseženem sporazumu med kanclerjem in Czerninom glede na poljsko ustavo 10. t. m. Imenovala se bo začasna vlada treh članov, ta svet bo imenoval ministrskega predsednika, ki bo razpisal volitve v državni zbor, ko bo sestavil vlado.

Dunaj, 8. septembra. (K. u.) Zunanji minister grof Czernin se je vrnil danes zjutraj na Dunaj.

Ruska amnestija za Poljake.

S posebnim dekretom provizorične vlade so bili pomiloščeni oni Poljaki, proti katerim se je bilo svojodobno uvedlo sodno postopanje zaradi veleizdaje. Gre za dejanja, ki so bila v zvezi z obnovitvijo poljske neodvisnosti. Provizorična vlada je nadalje sklenila, da omogoči vrnitev v domovino vsem onim avstrijskim in nemškim poddanikom poljske narodnosti, ki so bili svojodobno kot talci odvedeni v notranjost Rusije.

Poljski vladarski svet.

Iz Varšave poročajo 31. avgusta: Vladne in upravne posle odstopivšega poljskega državnega sveta bo nadalje vodil vladarski svet, v katerem so: knez Ljubomirski kot predsednik, kronski maršal Njemovski in varšavski nadškof Kakowski.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča

Rupreta Bavarskega.

Besni topovski boji so se na flanderskem pozorišču zopet bili med gozdom Houthouster in Hollebeke.

Zjutraj in zvečer so napadli Angleži po močnem bobnečem ognju našo postojanko severno od železnice Roulers-Yperna na širini 4 km. Po kratkem trdem boju smo jih povsod vrgli. Ujetniki so potrdili, da je napadel sovražnik s tremi divizijami in da je veliko izgubil.

Po krepkih sunkih ognja so prodirali v sosednih odsekih angleški poizvedovalni oddelki, ki tudi niso uspeli. Francoski delni napadi pri Lensu zgodaj zjutraj so se zrušili z velikimi izgubami za sovražnika.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

V več delih bojne črte ob Aisne in v Champagni so se podnevi živahno borili. V bojih na predpolju smo ujeli sovražnike.

Na vzhodnem bregu Moze se je nadaljevala bitka s topovi do v noč z malimi odmorji. Naš uničevalni ogenj na pripravljane postojanke naskakovalnih čet v gozdu Foses je zabil nameravani napad Francozov. Južno od Beaumonta je vdrl virtemberški polk v sovražno črto in je preganjal posadko v boju z ročnimi granatami. Badenska naskakovalne čete so vpadle v gozd Caurieres; vrnile so se z ujetniki.

Sestrelili smo v zračnih bojih 9, z obrambnim ognjem pa 5 sovražnih letal. Berlin, 8. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta Bavarskega.

Močna megla je omejevala boje v severnem delu flanderskega pozorišča. Zelo besno so streljali od gozda Houthouster do prekopa Comines-Yperna. — Angleški poizvedovalci so večkrat napadli; povsod smo jih odbili.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Topovska bitka pri Verdunu se je večraj bila dalje. Na vzhodnem bregu Moze se je povišal topovski boj v več odsekih do moči bobnečega ognja.

Nekoliko prej, predno se je stemnilo, so napadli Francozi med Samogneuxom in cesto Beaumont-Vacherauville (3 1/2 km). Na žilavi vztrajnosti in napadalni sili naše pehote in obrambnem ognju topništva sovražnik ni dosegel uspeha. Odbili smo na-

skakovalne valove, katerim so sledile močne rezerve. Kjer so vdrle, so planile naše bojne čete proti njim in jih potiskale nazaj. Tudi sicer so sovražne izgube težke. Ponoči se je nezmanjšano močno streljalo; danes zjutraj je zopet besnel najbesejši bobneči ogenj od Beaumonta do Bezonauxa. Od 6. dopoldne se bijejo tam novi boji pehote.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 8. septembra. Veliki glavni stan:

Na Flanderskem so močno streljali. Pri Verdunu se je izjalovil na severovzhodnem pozorišču napad Francozov pri gozdu Foses in severozahodno od Bezonaux. Pri gozdu Chaume, kjer je sovražnik napredoval, se še bore.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča

Rupreta Bavarskega.

Na Flanderskem so večraj na obali in od gozda Houthouster do ceste Menin Yperna močnejše streljali. Po bobnečem ognju so Angleži severovzhodno od St. Juliana besno napadli. Sovražnika smo povsod odbili. Južno od prekopa Bassée in na obeh bregovih Scarpe so Angleži z močnim topovskim obstreljevanjem izvedli silovite poizvedbe, s katerimi niso ničesar dosegli. Severno od St. Quantina so se danes zjutraj borili pri Gricourt in pri Villeretu.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

V Champagni so prodirali francoski bataljoni vzhodno od ceste Somme-Py-Souain. S protinapadi smo jih pregnali.

Pred Verdunom so se ljuto bili. Prvi valovi Francozov, ki so napadli zjutraj med gozdom Foses in Bezonauxom, so se zrušili v ognju naše jarkne posadke. Zadnjim sovražnim vrstam se je posrečilo, da so, ko so iznova napadle, v varstvu megle napredovale v gozdu Chaume in proti vasi Orvas; neki ujeti častnik je izpovedal, da so to vas nameravali doseči. Tam jih je zadel krepki protisunek naših rezerv, ki jih je vrgel proti jugu. Novi naš sunek je izpopolnil zvečer uspeh naših bojnih čet. V trdi borbi smo sovražnika splošno vrgli v njegova izpadališča. Nekoliko zemlje mu je ostalo v južnem delu gozda Chaume in na vzhodnem pobočju. Od treh francoskih divizij ki so imele najkrvavejše izgube; ujetniki so izpovedali, da znašajo izgube že 50 odstotkov, ujeli smo nad 300 mož. Naša pehota se je izvrstno bila, topništvo je prav dobro streljalo; zelo dobro so delovali letalci.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:

Živahen boj s topovi pri Ypernu na desnem bregu Moze.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Francoska ministrska kriza.

Pariz, 7. septembra. Agence Havas: Ribot je predložil Poincaraju prošnjo za odstop vlade.

Nova Ribotova vlada.

Pariz, 9. septembra. (K. u.) Agence Havas: Ko sta se vrnila predsednika obeh zbornic v Pariz, je predložil Ribot predsedniku republike prošnjo ministrstva za odstop. Poincaré se je posvetoval z obema predsednikoma zbornice in senata, nato je naročil Ribotu, naj sestavi novo vlado.

Na jugu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. septembra. Uradno: Pri albanskih macedonskih jezerih so se borile naše čete s Francozi. Ob spodnji Vojški smo odbili sovražne poizvedovalne oddelke.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 7. septembra. Veliki glavni stan:

Med jezeroma Ohrido in Prespa boji poizvedovalnih oddelkov. Vzhodno od Vardarja so živahno streljali.

Berlin, 8. septembra. Veliki glavni stan:

Osmanske čete so odbile zahodno od jezera Prespa ruske sunke v pred kratkim priborenih utrdbah.

Berlin, 9. septembra. Veliki glavni stan:

Južno od Ohridskega jezera smo odbili sovražne sunke. Zahodno od jezera Malik so zasedle francoske sile nekaj krajev na severnem bregu Devolija.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Boji pri Korici.

Dunaj, 9. septembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Pri Korici so pričeli v soboto Francozi napadati, kar se je že več dni pričakovalo. Boji se še bijejo.

Združitev Črnogore s Srbijo.

Bern. Po vesteh srbskega tiskovnega urada na Krfu so se pridružili Črnogorci, ki so v Solunu in v bojni črti, gibanju za združitev Srbije in Črnogore v eno državo.

Bolgarija v vojski.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 6. septembra. (K. u.) Generalni štab poroča: Macedonska fronta: Na različnih točkah fronte pičel topovski ogenj, ki je bil južno Dejirana nekoliko živahniji. Na zapadnem bregu Prespanskega jezera so prodrli nemški oddelki v sovražne strelske jarke in privedli ujetnike. Ob dolnji Strumi patroljno delovanje. — Rumunjska fronta: Pri Tulceji in Isaceji posamezni topovski strelji.

Turčija v vojski.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 6. septembra. (K. u.) Iz glavnega stana se poroča: Naša povodna letala so v noči od 3. na 4. t. m. napadla sovražna letališča na otoku Imbruz z bombami. Kljub živahnemu obstreljevanju so se vrnila vsa letala nepoškodovana. — Na sinajski fronti smo v noči od 4. na 5. t. m. motili sovražna utrjevalna dela v bližini Gaze.

Dogodki na morju.

Berlin, 8. septembra. (K. u.) Uradno: V zaprtem morju pri Angliji so potopili naši podmorski čolni zopet 23.000 ton. Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Berlin, 8. septembra. Uradno: Nek naš podmorski čoln (poveljnik kapitan poročnik Meusel) je potopil 19 ladij s 53.000 tonami, med njimi 6 oboroženih parnikov in tri oborožene jadnice. Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Berlin, 7. septembra. (K. u.) Wolffov urad poroča: V noči od 4. na 5. t. m. so naša mornariška letala napadla vojaške naprave v Dünkirchnu in Saint Polu in zmetala skupno 2300 kg bomb. Opaženi so bili požari in detonacije. Eden naših podvodnikov je dne 4. t. m. uspešno obstreljeval z granatami utrjeno angleško pristanišče Scarborough ob vzhodni obali. Opaženi so bili številni zadetki in požari.

Bern, 7. septembra. (K. u.) Parnik »Parana« torpediran. Posrečilo se mu je, dospeti do grške obali. Ruski in srbski vojak, ki jih je imel parnik na krovu, so bili, razven 7 mož, vsi rešeni, nakar se je parnik potopil.

Ententa hoče kupiti ladje centralnih vlasti na Kitajskem.

Amsterdam, 6. septembra. (K. u.) »Times« poročajo iz Pekinga, da so se aliiranci ponudili za nakup zaplenjenih nemških in avstrijskih ladij.

Pašić v Rimu.

Iz Lugana poročajo 6. septembra: Pašić je včeraj dospel v Rim, da na probudo Anglije pripravi pot italijansko-jugoslovanske spravi. Casopisje se obširno peča s to stvarjo in kaže, za kako važno smatra spravo med obema sprtima sosedoma za njuno bodočnost pa tudi za sedanjo trdnost entente, vendar pa ne more prikriti, kako težavno je to vprašanje. »Corriere della sera« priobčuje dolg članek, v katerem naglašajo, da je treba najprej odstraniti stara nesorazmerna in obnoviti zaupanje, predno se začne razpravljati o pozitivnem dogovoru. Italija mora z enotno jugoslovansko državo računati in njeno ustanovitev pospeševati, da si pridobi simpatije Jugoslovanov, vendar se pa na drugi strani ne more odpovedati zopetni narodni pridobitvi Dalmacije. Zadnje Pašičevo londonsko izjavo imenuje »Corriere della sera« nerazveseljivo in za sporazum neprijetno. »Secolo« tudi priporoča spravo, nasprompto pa zavzema nacionalistično časopisje odklonilno stališče. Milanska »Perserveranza« vedno znova naglašajo, da se na Krasu ravno jugoslovanski polki najzagrizenje bore. »Popolo d'Italia« imenuje Jugoslovane z njihovimi zahtevami neznozne. Društvo pro Dalmatia italiana je ojačilo svojo propagando.

Lugano, 7. septembra. Povodoma Pašičevega prihoda v Rim je italijansko časopisje zelo hladno. »Secolo« naglašajo svete pravice Italije nasproti srbskim željam. Vsekakor naj vlada poizkuša, da zlepa doseže dogovor. Vse je odvisno od Pašičeve taktosti.

»Corriere della sera« sumniči Pašiča tajnih zvez s sovražnikom, dalje naglašajo, da so ogrski in avstrijski Hrvatje habsburški dinastiji zvesto udani. Upanje na upor v južnih delih monarhije je izgubljeno. Ako želi Pašić pogodbe z Italijo, mora predvsem očistiti ozračje vsakega suma. »Corriere della sera« konstatira, »da so oni avstro-ogrski vojak, ki so se najpogumnejše borili proti Srbom, bili Hrvatje in Slovenci«.

Sv. oče in vojska.

London, 9. septembra. (K. u.) Reuter: Neki katoliški diplomat iz države, ki pripada sporazumu, se je nedavno razgovarjal s sv. očetom. O razgovoru objavlja »Daily News«: Ko je govoril diplomat o trpljenju, ki sta ga prinesli osrednji velesili nad njegovo deželo, je sv. oče nepotrpeljivo zaklical: »Da, a Rusi, oni hočejo Carigrad!« Diplomati je odgovoril, da se zato ni treba bati Rusov. Sv. oče je odgovoril: »Rusija ni bila nikdar katoliškim koristim prijazna. Pomislite le, kako so postopali z duhovniki v Ivovski škofiji. Ko je opozarjal diplomat, da so zapovedali Nemci v Belgiji ustreliti veliko duhovnikov, je rekel sv. oče: »Gotovo, z vojsko so zvezane velike nasilnosti.« Sv. oče je nato vprašal, kaj da sporazum prav za prav zahteva. Diplomati je odgovoril, da se mora v prvi vrsti uničiti pruski militarizem. »A razorožiti morajo tudi drugi,« je odgovoril sv. oče. Čudil se je sv. oče ostalim vojnim smotrom sporazuma: povračilo Alzacije Lorene, ustanovitev nove Poljske, ustanovitev novih dežel na razvalinah Avstrije in izpraznitev in odškodnina Belgije. Sv. oče je rezko avdienco prekinil. Diplomati, ki sv. očeta že mnogo let pozna, pravi, da ne zaupa Rusiji in da vodijo noto sv. očeta sledeči smotri: sedež v mirovnem posvetu; bojazen, da bi ne bili katoličani razžaljeni; in strah, da bi ne bila uničena največja katoliška država: Avstrija. (Poročila o tem razgovoru je seveda tudi lahko zavito ali pa izmišljeno, objavljamo ga, da informiramo. O. u.)

Odgovor četverozeve na noto sv. očeta.

Carigrad, 8. septembra. (K. u.) Sabah poroča: Države četverozeve so prijateljsko proučile noto sv. očeta. Odgovorile bodo v kratkem.

Carigrad, 8. septembra. (K. u.) Hilal poroča: Četverozeva bo v svojem odgovoru na noto sv. očeta izrazila svoje simpatije papežu, ki mu gre v njegovem plemenitem nastopu za blagobit in srečo človeštva. Vsebinska odgovora sicer listu ni znana, a sodi, da zahteva neodvisnost, svobodo in tak mir, ki bi zagotovil svoboden razvoj vseh pravic in blaga.

Odgovor nemškega državnega zbora na noto sv. očeta.

Berlin, 8. septembra. (K. u.) »B. Z. am Mittag« javlja: Kancler je sklical posebni odsek v ponedeljek ob 4. ure popoldne. V tej seji bodo rešili načrt odgovora na mirovno noto sv. očeta.

Mirovno vprašanje.

Stockholm, 6. septembra. (K. u.) Zimmerwaldski komite, ki se je izrekel pred kratkim proti stockholmski konferenci, razpravlja sedaj, kakor se zadržuje, v očigled izpremenjenemu položaju, načrt uvedbe mednarodne mirovne akcije. Posvetovanja, ki se vrše pod predsedstvom župana Lindhagna, so zaupna. Razven zastopnikov nemških manjšinskih socialistov se udeležujejo posvetovanj tudi zastopniki boljševikov, Rumunov in Fincev.

Protiv Avstro-Ogrski.

Amsterdam, 6. septembra. (K. u.) V dveh člankih semkaj doslega lista »Daily Mail« z dne 24. in 28. avgusta svari George Dewar angleški narod, naj nikar ne podpira Avstrije in ne misli, da bi jo bilo mogoče pridobiti za poseben mir. Avstro-Ogrska je zelo nevarna in ako prevladujejo v širokih slojih Anglije Avstriji prijazna čustva, je to le znamenje popolnega nerazumevanja vojnih ciljev in značaja Avstro-Ogrske. Edino pravo geslo za aliirance mora biti: Delenda est Austria (Avstrijo treba razbiti). Avstro-Ogrska razpolaga z ogromno armado, ki bi se v slučaju, da je ne bi vezali Italijani, uporabljala proti drugim aliirancem. Naloga Italijanov je gigant-ska.

Mirovna pogajanja še pred koncem decembra?

Berlin, 7. septembra. »Morningpost« poroča iz Newyorka: V Wolstreju je nota Benedikta XV. ugodno vplivala. Še vedno se upa, da se bodo pričeli o miru pogajati še pred koncem decembra.

Bern, 6. septembra. »Morningpost« javlja iz Newyorka: Wilson je priložil noti osebno lastnoročno pismo sv. očetu, ki omogočuje, da se lahko sv. oče kljub odklonitvi potom not nadaljuje mirovno akcijo. Wilson je rekel, da je pripravljen sprejeti nadaljne predloge sv. očeta. »Morningpost« pristavlja: Korak sv. očeta še ni prinesel miru, a vse narode je približal k miru. Pot ne more biti več dolga, če bo imel nemški državni zbor dovolj moči, da se doseže sporazum.

Posveti sporazuma z Rusijo.

Berlin, 7. septembra. »Voss. Ztg.« poroča iz Amsterdama o zaupnih posvetih sporazuma v Londonu. Rusija pritiska na mir. Japonska noče Rusiji z vojski pomagati. Dne 7. septembra je bil drugi posvet. Petain je izjavil, da ostane do pomladi v obrambi.

Mirovni pokret v Franciji.

Rottendam, 9. septembra. Iz Londona: Mirovni pokret v Franciji rapidno napreduje. Ko so se vrnili francoski odposlanci s socialističnega posveta v London, so se posvetovali o novih ukrepih. Najbrže nameravajo splošno stavko. Mirovne spise zelo širijo. V Parizu so zaprli 34 oseb, med njimi 12 žensk, ker so širile mirovne spise.

Notranja politika.

Državni zbor.

Dunaj, 9. septembra.

Po molčečnosti v merodajnih krogih zadnje dni je že bilo mogoče soditi, da 18. t. m. državni zbor še ne bo imel prve seje. — Res se je včeraj raznesla vest, da utegne biti prva seja šele 2. oktobra. Da se državni zbor 18. t. m. ne snide, to je danes povsem gotovo; odkod pa imajo termin 2. oktobra, mi ni znano. Tudi to še ni gotovo. Mogoče je, da bo prva seja še poprej, ako se pogajanja s Poljaki uspešno končajo. Ako se na pogajanja razbijejo, potem ne vemo; kdaj bo državni zbor zopet sklican. Najbrž šele tedaj, ko ne bo več časa za parlamentarno rešitev rednega proračuna (do 31. oktobra), za katerega ne bo večine — in zato se vlada zadovolji zopet z začasnim proračunom, za katerega upa dobiti večino, ker bi se razne stranke bale za obstanek parlamenta in »začasni proračun« ni morda zaupnica vladi. Na ta način bi si ta vlada podaljšala življenje za nekaj mesecev.

Poslaniška zbornica bo sklicana 25. sept.

Dunaj, 8. septembra. (K. u.) »Deutsche Nachrichten« poročajo: Predsednik dr. Gross je sklical prvo sejo poslaniške zbornice na torek 25. septembra.

Poljska politika z gled česki.

»Narodni Listy« razpravljajo v uvodniku o poljski politiki. Kot vzrok nejasnosti poljske politike navaja člankar nezaupanje Poljakov proti nemški politiki in iz tega sledi, da se odstranjujejo Poljaki od tradicionalne avstrijske politike. Nato pravi članek: »Položaj na Poljskem je poučen tudi za nas, kajti naši ideali so enaki poljskim. V razvoju dogodkov na Poljskem vidimo izraz stremiljenju, resno preišljenega od vseh strank, vendar dosežejo tako željno pričakovano in že obljubljeno narodno samostojnost. Nadvlada malih narodov bo končana, iz megle nad bojišči prisveti solnce svobode.«

Ogrsko-hrvatski parlament

se sestane 12. t. m. ob 3. uri popoldne. Plenarna seja hrvatske delegacije v ogrsko-hrvatskem parlamentu v Budimpešti se vrši dne 11. t. m. v hotelu Continental v Budimpešti.

Program ogrskega prehodnega ministrstva.

Budimpešta, 9. septembra. (K. u.) Minister za prehodno gospodarstvo Bela Foeldes je govoril danes v Viliki Banyi. Glede na vprašanje volilne preosnove je naglašal, da se mora ustanoviti nova vladna stranka in rešiti vprašanje gospodarske neodvisnosti Ogrske. Pečal se je nato s prehodnim gospodarstvom: najvažnejše je vprašanje valute. Neugodno stanje valute ni tako, da bi morali obupati, ker so taki pojavi v vojski običajni. Dolgo bo trajalo, predno se bodo razmere zopet ustalile. Velike žrtve bo še valuta zahtevala, a ustrašiti se jih ne smemo. Vlada se z vprašanjem valute ne prebota peča. Mora se ji posrečiti, da zašrani nadaljnje oslabitev valute.

Konferenca v Sarajevem.

Dr. Korošec je med drugimi konferiral s franciškanskim škofom Mišičem in sarajevskimi franciškani, s pravoslavnim vladiko Evgenijem Letico, z reis-ulemo (najvišji mohamedanski duhovnik) Čauševićem, a obiskal je tudi sarajevskega nadškofa Stalderja v Mladicah pri Sarajevem.

Konferenca Hrvatov z dr. Korošcem v Sarajevu in izjava Hrvatov.

Po konferenci hrvatskih politikov z dr. Korošcem v Sarajevu je bila izdana dne 3. t. m. izjava Hrvatov, ki se glasi:

»Podpisani Hrvati izjavljajo: 1. da so solidarni z deklaracijo »Jugoslovanskega kluba« na Dunaju z dne 30. maja 1917 za združitev vseh Slovencev, Srbov in Hrvatov; 2. da zahtevajo popolno in splošno amnestijo za vse politične delikte; 3. da zahtevajo oživetje vseh ustavnih svobod in sklicanje bosansko-hercegovskega sabora; 4. da odobravajo interpelacijo gg. dr. Korošca in Hreljanovića, ki so prava, čeprav ne popolna slika pravega stanja id na z ozirom na žalostne aprovizacijske razmere in vsakovrstne rekvizicije gledajo s skrbjo v temno bodočnosti svojega naroda.«

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik« pristavlja: »Podpisani se ne bodo nikjer obelodanili iz različnih vzrokov, pač pa se bodo povedali ti vzroki vsakemu, ki to izjavo podpiše. Izjava s podpisom se izročijo zanesljivemu človeku, ki jo bo v slučaju potrebe pokazal na Najvišjem mestu ali pred parlamentarno komisijo, ki je dolžna glede podpisov varovati najstrožjo tajnost.«

Bivši »hrvatski« minister Josipovich proti narodni združitvi.

Budimpešta. »A Nap« (znano velemažarsko glasilo) prinaša pogovor z bivšim hrvatskim ministrom, ki je izrazil prepričanje, da bo ostala v monarhiji tudi vojski nespremenjena dualistična država v obliki formi. Tista zagrebška stranka, ki mora napraviti iz hrvatske države jugoslovansko državo (ravno mi hočemo ustvariti mi neodvisno hrvatsko državo pod habsburško dinastijo), je na krivi poti, a habsburške agitacije so naravnost zločin (hm!). V jugoslovanskem združenju bi bili Hrvati v manjšini (?), pa bi preje ali pa pozneje popolnoma izgubili svoj narodni karakter. (Menda jim ga sedaj varjejo Mažari.) Z ozirom na to se torej ne more govoriti o hrvatski, ampak o velikosrbski državi. Jaz kot dober Hrvat (ta je pa lepa), pravi Josipovich, sem odločno proti temu. Ogrska in Hrvatska moreta biti samo v zvezi močni. Hrvatska ima moje (ahal), brez katerega bi bila Ogrska odrezana od sveta. Svojo sedanjo pot k morju ne bi mogla nič več urediti z dogovori. Ako obstoje na Ogrskem stranke in frakcije, ki simpatizirajo s hrvatskimi trialisti ali jim hočejo dati kake koncesije, potem ne poznajo pravega položaja in gredo po krivi poti.«

Tako govori bivši »hrvatski« minister Josipovich. Nam pa je za našo združitev, za naše moje, zato je naš program, naš cilj »udejstitev deklaracije »Jugoslovanskega kluba« z dne 30. maja.

Izjava dr. Safvet bega Bašagića.

Poročali smo že, da sta bila eff. Arnautović in dr. S. beg Bašagić v Budimpešti in na Dunaju, kjer sta bila tudi v audienci pri cesarju. Mohamedanci najodločnejše obsojajo izjave obeh in od vseh strani prihajajo izjave, katere ponatiskuje sarajevski »Hrvatski Dnevnik«, da so tudi bosensko-hercegovski mohamedanci za deklaracijo »Jugoslovanskega kluba« z dne 30. maja. Nadalje izjavljajo, da nimata pravice Arnautović in dr. Bašagić podajati izjave v imenu mohamedancev, ker ju ni v to nobeden pooblastil. Dr. Bašagić je namreč izjavil v »Hrv. Dnevniku«, še predno je prišel dr. Korošec v Sarajevo, da je zahteval na merodajnih mestih na Dunaju in v Budimpešti samo to, da se da Bosni in Hercegovini sabor, ker to narod enodušno želi, a v saboru se bo potem moglo razpravljati tudi o vseh drugih vprašanih kakor tudi o bodoči konstelaciji jugoslovanskih dežel. Bašagić smatra državnopravno vprašanje za postransko in da so glavno državljanske svobode. Memoranduma ni izročil nobenega. Bašagić povdarja, da niti sam ne ve, kaj mislijo mohamedanci Bosne in Hercegovine v državnopravnem oziru. Bašagićevo osebno mišljenje o tem, katerega pa na povedal nobenemu, je sledeče: »Verujem, da bi združitev jugoslovanskih dežel, izjemši Srbijo in Črnogoro, v okviru habsburške monarhije s pokrajinskimi avtonomijami in dež. zbori bila edina racionalna rešitev jugoslovanskega problema sploh in bosensko-hercegovskega državnopravnega vprašanja še posebej. Brez avtonomije in sabora, kateri ne bi imel vsaj toliko kompetence, kolikor jo ima danes hrvatski sabor, se je Bosna in Hercegovina, ki sta uživali toliko stoletij sedaj širšo, sedaj ožjo avtonomijo, ne bosta draga volje odrekli nobenemu.«

Posvet o vprašanih prehrane.

Dunaj, 8. septembra. (K. u.) Posvet kmetijskih zastopnikov o vprašanih prehrane zastopnikov kmetijstva je otvoril ministrski predsednik. Poljedeljski minister grof Silva-Tarouca je izjavil: Zagotovitev prehrane je večinoma odzeta poljedeljskemu ministrstvu, ker se je ustanovil urad ljudske prehrane. Udeleženci posveta naj brez vsakih ozirov izjavijo, česa žele in kar grajajo. Obljubil je odpomoč nasproti upravičenim pritožbam. Plug in mlatilni stroj nista v dosego miru nič manj važna, kakor strojne puške. Glede na pritožbe kmetov radi neenake cenzure je rekel minister, da imajo gotovo kmetje ravno toliko pravice, da smejo javnosti obrazložiti svoje težnje in pritožbe, kakor konzumenti. Vse se mora storiti, da se doseže med producenti in konzumenti sporazum. Pričakuje, da bo kmetijstvo kos žrtvam, ki jih zahteva domovina.

V razpravi so se pečali o načelnih vprašanih, kako naj se organizira vojno gospodarstvo, da se kolikor mogoče zviša produkcija in kako naj se pridelujejo važni poljski pridelki. Splošno so se pritoževali, da primanjkuje kmetom delovne moči in obratna sredstva. Kmetijstvo, ki se trudi, da izpolni, kar je dolžno splošnosti, mora zahtevati, da se upošteva, kar zahteva. Obširno so razpravljali o preskrbi s krompirjem. Priznali so, da je potrebno zagotoviti potom države civilno in vojno potrebnost, a kar preostane, naj se prepusti prosti izrabi producenta. Temeljito so razpravljali o posledicah, ker primanjkuje kmetijskih krmil, vsled česar se mora v tem vprašanju kakor tudi glede na vprašanje živine in mesa je neobhodno po-

trebno, da se postopa skupno z Ogrsko.
Nato so izvolili zastopnike za posvet z zastopniki kosmentov, trgovine in obrti. Med njimi se nahaja tudi posestnik Gabriel Jelovšek z Vrhnike.

Gospodarske beležke.

Ukaz c. kr. deželnega predsednika Kranjskem o prepovedi izvažanja iz Kranjske. Izvažanje drv izven kranjskih deželnih meja je začasno prepovedano. Ta prepoved se ne razteza na drva, ki se dobavijo v vojni upravi, o čemur je prinesel dokaz. Kdor nasprotuje temu ukazu, se kaznuje od politične oblasti z globo do 10.000 K ali z zaporom do šestih mesecev.

Vodilne cene za drva. Presojevalnica cen v Ljubljani je na predlog c. kr. deželne vlade kranjske z dne 17. avgusta 1917, št. 24.393, ter poveljstva c. in kr. soške armade z dne 11. avgusta 1917, št. 32.303 — glasom svojega sklepa dne 24. avgusta 1917, št. 129, za spodaj navedene kraje porabe svojega okoliša določila naslednje vodilne cene za drva. Za pridelovalca in za veletržca na mestu ali na železniški postaji za kubični meter: 1. za trda (bukova) drva a) v polenah: Ljubljana 32 K. — Postojna 20 K. — Logatec 20 K. — Kranj 30 K. — Litija 20 K. — Radovljica 30 K. — Kamnik 20 K. — b) Za mešana drva 20 odstotkov cenejše kakor za drva v polenah. c) Za večjeje 30 odstotkov cenejše kakor za drva v polenah. — 2. Za mehka drva 20 odstotkov cenejše kakor za drva v polenah. — Za majhne trgovce, kateri porabnikom v manjših množinah drva v hišo dostavijo, se pripisna 15 odstotni dodatek za drva v polenah; 40 odstotni dodatek za razsekana drva, če se porabnikom v hišo dostavijo. Pri prodajalcih v manjših množinah po teži se odloči za dobro presušena drva 15 v. pri kg in pri nepresušeni 5 odstotkov odbitka.

Razdelitev krompirja — 10 do 15 kg na osebo in mesec? Dunajski listi poročajo, da ostane centralistično gospodarstvo za krompir v celem obsegu v veljavi. Ker se ni natančno znano, koliko bo vrigel letošnji pridelek, se tudi ni določena količina, ki odpade na posamezno osebo. Vendar se zdi, da ta količina ne bo znašala več nego 10 do 15 kg na mesec, to je za ves čas do marca 60 do 70 kg. Ako bi bila letina dobra, bo prišlo po 100 kg na osebo.
Dražba odstavljenih zrebet se bo vršila ne 12. kakor smo poročali, ampak 15. t. m. ob 10. uri dopoldne v c. kr. vojni konjski bolnišnici št. 66 in 67 v občini Smednik (Sv. Valburga), železniška postaja Medvode. Zrebeta se bodo prodajala najvišjim ponudnikom proti takojšnjemu plačilu v gotovini. Pravico do nakupa konj imajo samo kmetovalci, ki se kot taki izkažejo.

Sedmo nemško vojno posojilo je razpisano od 19. septembra do 15. oktobra.

Primorske novice.

Povratek beguncev z juga. Notranje ministarstvo je dovolilo, da se smejo begunci splošno vrniti v sledeče pokrajine: Na Primorskem v politične okraje Koper, Lošinj, Pazin, Porč, Krk, Voloska, Opaticija; v političnem okraju Sežana, sodnijski okraj Sežana, izvezemsi občine Zgonik; od političnega okraja Tolmin sodni okraj Tolmin izvezemsi občin Sv. Lucija, Tolmin in Volčec; od okrajnega glavarstva Pulj sodna okraja Vodnanj in Rovinj izvezemsi mesta Vodnanj, občine Bal, Barbarga. Na Korosko se smejo vrniti begunci v celo deželo; izvezete so le občine Lipalja ves, Maberjet, Pontafelj (Pontabva), Zabnica in V Kore v beljaškem okrajnem glavarstvu. Dalmacija je begunecm cela odprta za povratek.
Dne 1. t. m. je umrla na Dunaju v bolnišnici gospodična Ivanka Tomazič iz Zgornje Jablanice pri Litiji in nameščena v gospodinski šoli c. kr. begunskega taborišča v Brucku o/L. Po svojem vzglednem vedenju in blagodejnem vplivu na vse gojenke gospodinske šole si je pridobila naklonjenost ne samo vodstva begunskega taborišča in učiteljskega zbora gospodinske šole, temveč tudi ljubezen vseh njej podrejenih gojenk. Bila je mirna in tiha duša, a delavna kakor marljiva čebela, zato je zguba, ki jo je zadala njena smrt gospodinski šoli tem večja. Obolela je že pred dalj časa, a kljub temu je še vedno opravljala najtežja dela, dokler jo vročica ni vrgla na posteljo. Dobila je vnetje v ušesu ter po mučnih dnevih umrla večkrat prevedena s svetimi zakramenti. Pogreb se je vršil dne 4. t. m. na centralnem pokopališču na Dunaju. Pogreba so se udeležili dva zastopnika begunskega taborišča, cel učiteljski zbor gospodinske šole in večina gojenk. Naši blagi Ivanki naj pa mili Vse-mogočni podeli zasluženi večni pokoj!

V ljubljanski deželni bolnišnici je umrla dne 9. t. m. begunka Ana Pavšič. Podatkov o njej ni bilo mogoče dobiti. Pogreb se je vršil dne 6. septembra ob pol dveh popoldne.

C. kr. slovenska državna gimnazija go-riška — zaposlovalni tečaj v Trstu. Šolsko

leto na tem zavodu prične na običajen način v pondeljek 17. t. m.

Dnevne novice.

Umrl je včeraj v nedeljo dopoldne ob 11. uri po kratki, mučni bolezni hotelir in kamnoseški mojster v Kranju, posestnik g. Rudolf Jelglič v 49. letu svoje dobe. Pogreb bo jutri v torek ob 4. uri popoldne na župno pokopališče v Kranju. Posebno osmrtno naznanilo za danes prepozno došlo. N. p. v. m.

Za prostovoljno in požrtvovalno sodelovanje v službi »Rdečega križa« so bile med drugimi odlikovane s srebrno svetinjo Rdečega križa z vojno dekoracijo: Marija Močan, soproga davčnega asistenta in Ana Sver, vdova po Ivanu Sver, c. kr. vladnem kancelistu v Postojni. Postojnske gospe in gospodične so vstopile prostovoljno v službo Rdečega križa, na čelu jim gospa glavarjeva, dr. Pilšiferjeva ob izbruhu vojne z Italijo in so že marsikaterega ranjenega junaka, ki je branil domovino in zemljo slovensko na postojnskem kolodvoru z krepčili postregle. Bog plačaj njih trud!

Smrt za domovino. 27. avg. t. l. je padel na Grmadi vrli četovodja Rudolf Tomšič iz Vel. Lašč. — 8. avg. t. l. je padel na ruskem bojišču Avgustin Volk iz Ajševice pri Gorici.

Umrl je v Osjeku na zastrupljenju krvi odlični hrvatski slikar in pisatelj Dragan Melkus.

70letnico rojstva praznuje 17. t. m. štajerski deželni glavar grof Edmund Attems.

Gozdarski mojster g. Alfred Körbl je imenovan gozdarskim svetnikom pri knezu Windischgratzu v Planini. Vsled svoje prijaznosti je imenovan gospod pri ljudstvu zelo priljubljen. K imenovanju iskreno čestitamo!

Poročil se je včeraj na Brdu pri Lukovici gosp. Slavoj Dimnik, c. kr. učitelj na pripravnici za srednje šole v Trstu z gospodično Vido Kersnikovo, c. kr. učiteljico na C. M. šoli v Trstu.

Sola za 15.000 letalcev.

Hamburg. »Associated Press« poroča, da pripravljajo na Francoskem letališče za ameriško armado s 105 prostori, kjer bo prostora za 15.000 letalskih učencev.

Ljubljanske novice.

lj Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju s sedežem v Ljubljani vabi na svoj ustanovni občni zbor, ki se bo vršil dne 12. septembra 1917, ob 8. uri zvečer v restavraciji Friedl, Gradišče, s sledečim sporedom: 1. Poročilo o delovanju pripravljalnega odbora. 2. Čitanje pravil. 3. Določitev članarine in pristojnine. 4. Volitev odbora. 5. Volitev računskih preglednikov. 6. Raznoterosti. — Pripravljalni odbor.

lj Prestavljen je na Brezje č. g. p. Marjofil Holecšek.

lj Občinski svet ima redno javno sejo v torek, dne 11. septembra 1917 ob šestih zvečer v mestni dvorani. Na dnevnem redu so poročila: o dveh prošnjah za zagotovitev sprejema v občinsko zvezo ljubljansko; o dopisu kuratorija deklisklega liceja glede spremembe licejskega štatuta v zadevi omožitev licejskih učiteljev, odnosno dopisu županovom glede spremembe službene pragmatike glede omožitve magistratnih uradnic; o samostalnem predlogu občinskega svetovaleca Mlinarja glede spremembe volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljane; o poročilu mestnega knjigovodstva glede zvišane draginjske doklade mestnim uradnikom in uslužbencem; o poročilu mestnega knjigovodstva glede zvišane draginjske doklade magistratnim vpojencem; o poročilu mestnega fizikata o troških zdravljenja mestnih ubogih tekom leta 1916; o samostalnem predlogu občinskega svetovaleca Mlinarja glede dovolitve kredita za zgradbo stanovanjskih hiš za neimovite sloje; o prošnji mestnega šolskega sveta za dovolitev kredita za nabavo zimске obutvi za revno šolsko mladino; o prošnji vnanje ljudske šole pri Uršulinkah za povračilo nekaterih stroškov za stvarne potreščine; o ponudbi Josipa Koslerja za prodajo zemljišč v Črni vasi v svrhu obdelovanja v aprovizacijske namene; o potom javne dražbe došlih ponudbah za prodajo mestnih stavbišč I., II., in II. parcele št. 99/I ob Cesti na Rožnik; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Mlinarja glede uvedbe polnega pouka na mestnih ljudskih šolah v šolskem letu 1917/18; o samostalnem predlogu obč. svetovaleca Mlinarja glede zopetne otvoritve obrtno-nadaljevalnih šol v šolskem letu 1917/18 ter o dopisih »Zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem« in pa trgovske in obrtne zbornice kranjske v isti zadevi; o poročilu stavbnega urada o ponudbah za zgradbo cestnega kanala v Marmontovi ulici; o prošnji nekaterih posestnikov v Kopališki ulici za zgradbo cestnega kanala v tej ulici; o poročilu mestnega stavbnega urada glede poprave hišna

v Spodnji šiški ob Vodnikovi cesti »Pod smreko«; o ponudbi Franca Jemca za nakup neke mestne parcele za njegovo hišo ob Tržaški cesti; o prošnji ljubljanskega športnega kluba za odprodajo nekaj obrežnega sveta ob Ljubljanici ter premembo regulacijskega načrta projektovane obrežne ceste; o dopisu županovom glede omejitve oddaje električnega toka iz mestne elektrarne ter oddaje plina iz mestne plinarne tekom jesenskih in zimskih mesecev; o dopisu Splošne avstrijske družbe malih železnic o uspehu cestne električne železnice ljubljanske za leto 1916 ter nasvetih županovih glede oddaje električnega toka iz mestne elektrarne za to železnico; o dopisu županovom glede nameravanega ustavljenja del pri regulaciji Save pri Črnučah z ozirom na mestni vodovod; o proračunu mestnih voženj za leto 1917/18; o dopisu županovom glede preskrbe mestne občine s kurivom za letošnjo zimo; o dopisu županovom glede preskrbe mestne občine s krompirjem za letošnjo zimo; o raznih aprovizacijskih zadevah. — Tajna seja: O prošnji nekega šolskega sluga za stalno imenovanje; o dveh prošnjah za odpis davščine od prirastka na vrednosti; o neki prošnji za povračilo delnega zneska zamudnih obresti od obrokov 3 odstotnega potresnega posojila; o prošnji varuha sirot nekega mestnega uradnika za milostno sirotinino.

lj Smrtna kosa. Umrl je v Ljubljani zasebnik Maks Jerman, star 60 let. — V Podgorici v Crngorici je umrl praporščak učitelj Karel Wider. — Umrla je v petek zvečer uslužbenka knjigovoznice K. T. D. gđna. Malči Planinšek. — Umrla so v Ljubljani: Božena Loborec, brivčeva hči, 4 mesece. — Ana Pavšič, zadeta od šrapnela. — Andrej Radinja posestnik, 72 let. — Ivan Šuligoj, posestnik, 63 let. — Pavla Grimpner, zasebnica, 77 let. — Leonora Margiol, hči stražmojstra, 16 mesecev. — Marijana Brožič, zasebnica, hiralca, 84 let. — Marija Zajc, hiralca, 70 let. — Josip Poženel, bivši trgovec, 67 let. — Uršula Tomšič, užitarica, 98 let. — Erazem Campa, hiralca, 80 let. — Jožefa Lampič, šivilja, 15 let. — Marija Gabršek, hiralca, 77 let. — Ana Super, bivša kuharica, 77 let.

lj Smrtna nesreča. Pretekli petek je peljal 14-letni Andrej Kokalj v spremstvu svoje matere v bližini topniške vojašnice majhen voziček proti Ježici. Ko je pa prišel mimo neki voz, je hotel zanj privezati svoj voziček, kar se mu pa ni posrečilo; zadržal je in gledal po materi. Medtem pa pridrvi auto in ga povozil; vlek ga je še okoli 30 korakov s seboj, predno se je auto ustavil. Deček je kmalu na to umrl za doljenimi poškodbami.

lj Povožil je v petek popoldne pred cerkvijo sv. Jožefa trenski vojak Maks Felings Marijo Čelofilo, okoli 70 let staro in jo na glavi težko poškodoval. Manjše poškodbe je zadobila na obeh rokah in na hrbtu.

lj Soška umetniška godba svira danes ponedeljek v kavarni »Europa«. Začetek ob 8. uri, vstopnina 2 K.

lj Razdelitev sadja na rdeče in rumene izkaznice A. Stranke ki imajo rumene in rdeče izkaznice zaznamovane z črko A. prejmejo sadje v torek 11. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa od 8. do 9. ure. Razdelitev sadja na rdeče izkaznice, vse stranke ki imajo rdeče izkaznice prejmejo sadje v torek 11. t. m. Določeni je naslednji red: od 9. do 10. ure št. 1—200, od 10. do 11. ure št. 200—400, popoldne od 2. do 3. ure št. 400—600, od 3. do 4. ure št. 600—800, od 4. do 5. ure št. 800—1000, od 5. do 6. ure št. 1000 do konca. Vhod pri glavnih vratih. Sadje je po 60 vinarjev kg.

lj Razdelitev mesa po znižani ceni na rumene izkaznice C. V torek dne 11. t. m. popoldne bo oddajala mestna aprovizacija meso po znižani ceni v cerkvi sv. Jožefa na rumene izkaznice C. Določeni je tale red. Od pol 2. do 2. ure št. 1—200, od 2. do pol 3. ure št. 200—400 od pol 3. do 3. ure št. 400—600, od 3. do pol 4. ure št. 600 do 800, od pol 4. do 4. ure št. 800—1000, od 4. do pol 5. ure št. 1000—1200, od pol 5. do 5. ure št. 1200—1400, od 5. do pol 6. ure 1400—1600, od pol 6. do 6. ure št. 1600—1800, od 6. do pol 7. ure št. 1800 do konca. Prinesite seboj tudi rodbinske izkaznice in pripravite drobiž. Kilogram stane 2 kroni.

Zatekel se je sinoči lovski pes, brak-istrijan v ljubljanski okolici (Smartno—Jarše). Pes je bel z rujavimi lisami, eno uho na koncu belo, z železnim ovratnikom, precej velik, mlad ter sliši na ime »Turm«. Kdor ga dobi, je naprošen, naj ga pripelje Francu Zorcu v Dol št. 4 pri Ljubljani proti dobri nagradi.

Zgubila se je delavska knjizica in več izpričeval na ime »Okorn Marija«, kdor jih je našel naj jih izroči upravi »Slovenca« ali pa na Martinovi cesti št. 16.

Izgubil se je ključek od kolesa. Če bi ga kdo našel, naj ga prinese v upravo lista.

Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru se prične dne 2. oktobra t. l. novi tečaj za stenografijo, strojepisje, pravopisje, po vna pisma računstvo in leposisje. Doba

6 mesecev. Prospekti zastoj. Govoriti je mogoče vsak dan od 11.—12. ure. Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadstr. 1916

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1:80, za dame K 1:50, za otroke K 1:20. Zaradi drage poštne priporočila se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Ljudem, ki jih mučijo bolečine v ledvicah, mehurju in pri odvajanju, služi prav izborno naravna »Franz-Josef«-grenčica, ker povzroči natančno odvajanje v črevo.

Po dolgi, mučni bolezni je Vse-mogočni dne 7. septembra poklical k Sebi našo iskrenoljubljeno hčer oziroma sestro, gospodično

Malči

v starosti 23 let, prevedeno s svetimi zakramenti, ki smo jo dne 9. septembra pri Sv. Križu položili k večnemu počitku.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli stali ob strani ob tej prebitki izgubi, predvsem veleč. gosp. poslovodju Knjigovoznice K. t. dr., preč. duhovščini župnije Sv. Petra, dragim tovariščam-sodelovalkam, darovalcem krasnega cvetja ter sploh vsem, ki so se kakorkoli spominjali blage pokojnice.

Pokoj njeni duši!

Katarina in Jakob Ernest, brat, Planinšek, Lojzika in Nada sestra, starši

Išče se energičen

nadzornik

(Platzmeister)

Znanje nemščine neobhodno potrebno. Ponudbe s popisi o dosedanjem službovanju, prepis spričeval in zahtevo plače na naslov: Blei- und Silberhütte, Litija. 2264

Sprejme se

fotograf ali fotografinja

kateri je zmožen navadna fotograf-ska dela sam izdelovati, pri Andrej Čufer, Jesenice Gorenjsko.

Stanovanje

z 2 oziroma 3 sobami s pritliklo iščo jako mirna stranka za takoj ali pozneje. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2214. (3)

Proda se v središču Bleda

trgovska hiša

zraven je tudi 2.916 m² vrta. Naslov pove uprava tega lista pod št. 2165.

Konj

kostanjeve barve, 165 cm visok, vztrajen za tek in tudi za težko vožnjo, se proda.

Poizve se pri županstvu v št. Vidu nad Ljubljano.

Malinov sok

vsebuje 60% sladkorja, nad 50 kg na debelo ponudi v dobavo

I. Gigović

Sisak (Hrvatsko).

Fran Marolt, Ljubljana, 800

Slovenske vojaške narodne pesmi za K 1:50 ali K 1:80 se še doba. Po pošti 20 v več. Najlepša darilo!

Sode hrastove

na prodaj imam po zmernih cenah v velikosti od 700 do 3500 litrov, pripravne za vino, sadni most, namaranje sadja ali pa za kiselino.

Rudolf Hammerlitz

D. Logatec.

Sijajno bodočnost

imajo turške srečke in nove srečke avstr. Rdečega križa vsled njihove vedno zvišujoče se denarne vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glavna dobitka znašata čez

1,000.000 kren

Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovno zastvo št. 11, Ljubljana. 2106

RAZGLAS.

Razglašajo se, da se bo 15. t. m. pri poveljstvu c. in kr. zbirališča konj (bolnice) št. 66. in 67 pri Sv. Valburgi poleg Smednika, železniška postaja Medvode, vršila potom javne dražbe prodaja

odstavljenih žrebet

različne pasme in različnega spola. Denar se mora takoj vložiti. Udeležniki morajo imeti od pristojnega okr. glavarstva potrdilo, da so kmetje (konjerejci). Kupčevalci s konji ali mešetarji so od javne dražbe izključeni. Kolektivno po skali II. in III. morajo kupci takoj plačati. Vojno prometno vodstvo ima ukaz, da upošteva eventualne prošnje glede prevažanja kupljenih žrebet v bivališče kupca. Kupljena žrebeta se morajo takoj na licu mesta odpeljati.

Poveljstvo c. in kr. zbirališča konj (bolnice) 66-67.

Dne 1. septembra 1917 je umrla gospodična

Ivanka Tomažič

voditeljica mlekarne gospodinske šole begunskega taborišča v Brucku o/L.

Večkrat previdena s svetimi zakramenti je ta blaga oseba izdahnila po hudih mukah svojo lepo in čisto dušo v roke Vsemogočnega.

Vodstvu c. kr. begunskega taborišča v Brucku o/L ostane ta marljiva in vzorna delavka v blagor zapuščenim begunkam- gojenkam v nepozabnem spominu.

Bog ji daj večni mir in pokoj!

Marija Požnel roj. Stritar naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njen ljubljani soprog, gospod

Josip Požnel

bivši trgovec

v soboto dne 8. septembra ob pol 12. uri dopoldne po dolgotrajni mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno in vdano zaspal v Gospodu.

Pogreb dragega pokojnika se vrši danes popoldne ob 6. uri iz mrtvašnice Sv. Krištofa k Svetemu Križu.

V LJUBLJANI, dne 10. septembra 1917.

Zahvala.

Podpisani se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izkazali svoje sočutje ob smrti nepozabnega soproga, oziroma očeta, starega očeta, tasta in strica

Ivana Moré

sodavičarka, načelnika sodavičarske zadruga na Kranjskem in hišnega poseznika

in ga spremili na zadnji poti. Posebno smo hvaležni gospodu župniku Ivanu Vrhovniku za zadnjo dušno tolažbo; gospodu primariju dr. Vinko Gregorič za mnogotere obiske in lajšanje bolezni, gosp. odbornikom in članom zadruga sodavičarjev, ter vsem drugim, ki so blagovolili rajnemu izkazati zadnjo čast in nam blagodejno lajšali grenki udarec, ki nas je zadel.

Globoko žaljoči ostali.

Javornik na Gorenjskem:

Proda se dobro zidana enonadstropna

hiša

št. 83 na Javorniku za 26.500 K z obsežnim vrtom in travnikom. Hiša ima 6 malih stanovanj in je cela podkletena. Vknjiženih 12.000 K, ki bi lahko ostalo gor. Ponuditi je na:

Posojilnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6.

Organist-cerkvenik

se takoj sprejme v Podgradu, Istra. Dobro bi izhajal kak rokodelce (krojač) Ponudbe na podzupni urad Podgrad.

Vojaki — Slovenci pozor!

V nekaj tednih izide nov krasno opremljen

vojaški koledar

Naročila bo sprejemala 2260

KATOLIŠKABUKVARNA v LJUBLJANI

Na ta lepi, za vsakega vojaka neobhodno potrebni koledar že sedaj opozarjamo.

V najem daje za obrt pripravno

hišo

(prostorna za dve družini: 5 sob, vodovod) z vrtom vred J. P. Unec 75. Do postaje Rakek je dvajset minut.

Zavod za ortopedično gimnastiko

v katerem se pod nadzorstvom zdravnika

različno ukrivljene hrbtenice, izbočeni hrbti, neenaka pleča in boki

zdravilo

se nahaja v Stritarjevi ulici št. 9, I. nadstr.

Pojasnila se dobe ob delavnih od 3. do 4. ure popoldne istotam.

OBJAVA.

Pri poveljstvu trenske skupine v Ljubljani, zbirališče Tivoli, se proda v sredo, dne 12. septembra 1917, ob 9. uri dopoldne okoli

300 žrebet

dražbenim potom.

Dražbe se morejo udeležiti le osebe, ki se morejo izkazati s potrdilom okrajnega glavarstva, da so res poljedelci (konjerejci). Trgovci s konji in mešetarji so izključeni od dražbe.

Naznanilo.

Na zasebnem učiteljskišču, na notranji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski, na vnanji petrazredni ljudski in trirazredni meščanski šoli pri uršulinkah v Ljubljani se prične šolsko leto 1917/18

18. septembra 1917

s slovesno sv. mašo v čast Sv. Duhu, redni pouk pa v sredo 19. septembra 1917.

Vpisovanje za notranjo in vnanjo šolo in otroški vrtec bo 12. in 13. septembra od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne.

Uršulinski otroški vrtec sprejema dečke in deklice redni pouk prične 19. septembra.

Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

Kongresni trg 2

s pravico javnosti vsled odloka c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 20. avgusta 1911, št. 38.837.

NAZNANILO.

Šolsko leto 1917/18 se prične

18. septembra 1917

s sv. mašo, ki se bo služila v kapeli oo. jezuitov na Elizabetni cesti ob 8. uri. Vpisovanje se vrši 16. in 17. septembra od 10. do 12. ure. Vpisovalo se bo samo v deško trgovsko šolo.

Sprejemni izpiti in ponavljalne skušnje se vrše 17. septembra. Zglasiti se je ob 8. uri v ravnateljski pisarni.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo vsak dan razen nedelj in praznikov od 9. do 10. ure.

V LJUBLJANI, dne 7. septembra 1917.

Ravnateljstvo.

Naznanilo.

Podpisana si dovoljujem obvestiti vse cenjene odjemalce, da po smrti svojega soproga vodim

uso obrt v polni dosežanji meri tudi nadalje

ter prosim cenjene naklonjenosti. Spoštovanjem

Ljubljana

Emma Moré
sodavičarka

Kladzerna ulica 19